

ФІЗИЧНА ОСВІТА І СПОРТ

УДК 796.323+373.3

DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.14949493>

**Критерії оцінки технічної підготовленості учнів 13-14 років у
процесі позакласних занять волейболом**

Синіговець Василь Іванович

Кандидат педагогічних наук, доцент кафедри теорії і методики фізичного виховання Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка, 41400, Сумська область, м. Глухів, вул. Київська, 24, Україна, sinigovets_59@ukr.net, ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-3781-115X>

Синіговець Ігор Васильович

Кандидат наук з фізичного виховання і спорту, доцент кафедри фізичної реабілітації Національного університету «Чернігівська політехніка», 14030, м. Чернігів, вул. Шевченка, 95, Україна, sinigovets4@gmail.com, ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-4456-4399>

Борисенко Володимир Валерійович

Кандидат педагогічних наук, доцент кафедри фізичної реабілітації Національного університету «Чернігівська політехніка», 14030, м. Чернігів, вул. Шевченка, 95, Україна, boris1988bi@gmail.com, ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-0840-6040>

Прийнято: 15.02.2025 | Опубліковано: 28.02.2025

***Анотація.** В статті розглянуто систему критеріїв, за якими можна оцінити рівень технічної підготовленості учнів середнього шкільного віку в процесі позакласних занять волейболом. Акцент спрямований на важливість чітких і об'єктивних критеріїв для оцінки, які дозволяють визначити рівень освоєння базових технічних прийомів гри. При розробці критеріїв пропонується комплексний підхід до оцінювання рухових навичок та якостей учнів, які характерні для кожного технічного елемента. Особлива увага приділяється індивідуалізації оцінювання учнів відносно їх ігрових амплуа, а також рівня підготовленості, які можуть суттєво відрізнятися. **Мета** дослідження полягає у розробці та обґрунтуванні системи критеріїв для об'єктивної оцінки рівня технічної підготовленості підлітків, які займаються волейболом у процесі позакласних навчально-тренувальних занять. **Методи.** Теоретичний аналіз та узагальнення даних спеціальної науково-методичної літератури, мережа Інтернет, тестування технічної підготовленості, математична статистика. **Результати.** Визначено, що до ключових критеріїв оцінки технічних прийомів у волейболі належать: ефективність техніки виконання, точність, динамічність, швидкість реакції, координація рухів, а також здатність адаптуватись до ігрових ситуацій та прийняття тактично правильних рішень. Вказано на ефективність використання запропонованих критеріїв для моніторингу і покращення навчально-тренувального процесу у волейболі серед учнів цього віку, що сприяло підвищенню їхнього технічного рівня. Зроблено **висновки** щодо розробленої системи оцінок технічної підготовленості учнів 13-14 років, яка повинна бути гнучкою, враховувати індивідуальні, вікові особливості учнів та їх ігрові амплуа. Процентний приріст суми балів оцінки досліджуваних технічних прийомів за результатами педагогічного контролю знаходився в межах від 41,44 до 57,05%, зміни мали високий рівень значимості.*

***Ключові слова:** оціночні критерії, волейбол, технічні прийоми, підлітки, позакласні заняття.*

Criteria for assessing the technical preparedness of 13-14 year old students in the process of extracurricular volleyball training

Vasyl Synigovets

Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor of the Department of Theory and Methods of Physical Education of the Oleksandr Dovzhenko Glukhiv National Pedagogical University, 41400, Sumy region, Glukhiv, st. Kyivska, 24, Ukraine, sinigovets_59@ukr.net, ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-3781-115X>

Igor Synigovets

Candidate of Physical Education and Sports, Associate Professor of the Department of Physical Rehabilitation of the National University “Chernihiv Polytechnic”, 14030, Chernihiv, st. Shevchenko, 95, Ukraine, sinigovets4@gmail.com, ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-4456-4399>

Volodymyr Borysenko

Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor of the Department of Physical Rehabilitation of the National University “Chernihiv Polytechnic”, 14030, Chernihiv, st. Shevchenko, 95, Ukraine, boris1988bi@gmail.com, ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-0840-6040>

***Annotation.** The article discusses a system of criteria for assessing the level of technical preparedness of middle school students during extracurricular volleyball training. Emphasis is placed on the importance of clear and objective criteria for evaluation, which allow determining the level of mastery of basic technical skills in the game. A comprehensive approach to assessing students' movement skills and qualities specific to each technical element is proposed in the development of the criteria. Special attention is given to the individualization of assessment, as students' preparedness levels and playing roles may vary*

significantly. The **aim** of the work is to develop and justify a system of criteria for the objective evaluation of the technical preparedness level of adolescents engaged in volleyball during extracurricular training sessions. **Methods.** Theoretical analysis and generalization of data from specialized scientific and methodological literature, the Internet, technical preparedness testing, and mathematical statistics. **Results.** It is determined that the key criteria for evaluating technical actions in volleyball include: execution technique, accuracy, strength and dynamics, reaction. speed and decision-making, effectiveness of technical actions, and movement coordination. The effectiveness of the proposed criteria for monitoring and improving the training process in volleyball among students of this age group is noted, contributing to the enhancement of their technical level. The percentage increase in the total score for evaluating the studied technical actions ranged from 41.44% to 57.05%. The dynamics of the score changes for all technical actions in the pedagogical experiment were statistically significant. **Conclusions** are drawn regarding the developed system for evaluating the technical preparedness of 13-14-year-old students, which should be flexible, taking into account individual and age-specific features of the students. It should include assessments of the accuracy and quality of technical actions, coordination level, as well as the ability to adapt to game situations.

Keywords: evaluation criteria, volleyball, technical actions, adolescents, extracurricular activities.

Постановка проблеми. В сучасних умовах розвитку фізичного виховання в закладах загальної середньої освіти виникає гостра необхідність у вдосконаленні системи оцінювання технічної підготовленості учнів в процесі урочних так і позаурочних занять з окремих видів спорту і волейболу зокрема. Існуючі методики часто не враховують специфіки ігрових амплуа, вікових особливостей учнів 13-14 років та особливостей позакласних занять. Це ускладнює об'єктивну оцінку рівня технічної підготовленості та

унеможлиблює ефективне планування подальшого навчально-тренувального процесу.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Теоретичний аналіз спеціальної науково-методичної літератури з проблеми даної теми охоплює такі аспекти:

1. Методичні особливості формування основних технічних умінь та навичок. За рекомендаціями В. В. Бондаренка, А. Т. Ціпов'яза [1], І. І. Задорожного, І. О. Мовчана [6], А. А. Чханя, О. І. Підлужняка, А. Ю. Горбатого та ін. [11] зазначається, що до базових технічних дій, які використовуються у процесі навчання та тренування учнів з волейболу відносяться такі елементи: передача, прийом м'яча, подача, нападаючий удар, блокування та захисні дії. Автори також уділяють увагу організації тренувального процесу, розробці програм та систематизації занять, пропонують систематизовані комплекси вправ, які спрямовані на розвиток рухових якостей, необхідних для успішної гри у волейбол. Особливу увагу приділено структурованій організації занять, що допомагає оптимізувати і визначити ефективність, а також містять конкретні рекомендації щодо планування та контролю навчально-тренувального процесу. Автори Н. Овчарук, О. Сокол [10] підкреслюють, що технічна підготовка у волейболі повинна базуватися на принципах послідовності, систематичності та індивідуалізації, пропонують використовувати спеціальні вправи, спрямовані на розвиток координації, точності та швидкості рухів. Важливим аспектом є використання ігрових методів, необхідність регулярного контролю технічної підготовки, які дозволяють підвищити мотивацію гравців та закріпити навички в умовах, близьких до реальної гри. Результати магістерських досліджень П. М. Залевського [7], А. В. Припути [12], В. В. Тегзи [13] виявили, що учні з вищим рівнем фізичної підготовки краще засвоюють технічні елементи волейболу, використання спеціалізованих методик формування основ техніки гри у волейбол на уроках фізичної культури значно покращила рівень технічної

підготовки, аналіз річної динаміки показників технічної підготовленості учнів свідчать, що в процесі систематичних занять волейболом у учнів спостерігається значне покращення технічної підготовленості.

2. Вікові особливості технічної підготовки. Р. Г. Гужва, В. В. Паєвський [4] вказують на важливість врахування вікових особливості учнів у формуванні технічних умінь та навичок, які безпосередньо пов'язана з використання індивідуального підходу до процесу навчання і тренування. В дослідження О. Д. Швая, В. І. Поляковського, Л. В. Гнітецький та ін. [15] зазначається, що швидкісно-силові здібності є ключовим фактором, який впливає на якість виконання технічних елементів, акцентується необхідність комплексного підходу до розвитку цих параметрів, враховуючи особливості вікової категорії спортсменів.

3. Інтеграція фізичної та техніко-тактичної підготовки. Дослідження В. М. Пристинського, Т. М. Пристинської, О. І. Холодного [2] свідчать про те, що для досягнення високих результатів важливо не лише удосконалювати техніко-тактичні навички, але й забезпечувати загальну і спеціальні фізичну підготовленість юних волейболістів.

4. При розробці оціночних критеріїв технічної підготовленості учнів є нагальна потреба їх порівняння з нормативними вимогами навчальних програм різних форм навчання і тренування [3; 5; 14].

5. Автори С. Моїсеєв, В. Гузар, С. Юськів [8] при вивченні особливостей впливу формувального оцінювання на теоретичну та технічну підготовленість учнів 6-х класів під час вивчення модулю «Волейбол», акцентують увагу на важливості використання інноваційних підходів до оцінювання, які сприяють активізації навчально-пізнавальної діяльності учнів та покращенню їхніх спортивних результатів.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Необхідно наголосити, що існують значні прогалини в системі оцінювання технічної підготовленості учнів у процесі навчально-тренувальних занять з

волейболу, які потребують більш детального дослідження або уточнення. Потенційний внесок даного дослідження у розвиток теорії і методики спортивного тренування для підлітків з волейболу включає такі основні аспекти:

1. Запропоновані чіткі та науково обґрунтовані критерії для оцінки технічної підготовленості учнів, що дозволяє тренерам і вчителям фізичної культури більш ефективно визначати рівень володіння технічними навичками волейболу, сприяє стандартизації підходів до оцінювання навчально-тренувального процесу в умовах позакласних занять з волейболу.

2. Розроблені об'єктивні критерії оцінки є індикатором розуміння сильних та слабких сторони індивідуальної технічної підготовленості учнів і може стати додатковим мотиваційним фактором для вдосконалення навичок. Систематизована оцінка також дозволить відстежувати прогрес, що важливо для підтримки інтересу учнів до навчально-тренувальних занять з волейболу.

3. Результати дослідження можуть стати основою для подальших наукових розробок у напрямку спортивної підготовки підлітків, заповнити прогалини в існуючих методиках, зокрема щодо специфіки технічної підготовки учнів 13-14 років в процесі позакласних занять з волейболу.

Метою дослідження є розробка науково обґрунтованих оціночних критеріїв технічної підготовленості учнів 13-14 років у процесі позакласних занять волейболом.

Виклад основного матеріалу дослідження. Систематизація даних науково-методичної літератури дозволяє зробити висновок про те, що технічна підготовленість є одним з основних аспектів у спортивній підготовці юних волейболістів, розвиток технічних навичок є необхідною умовою для досягнення високих результатів у волейболі.

Об'єктивне оцінювання володіння базовими технічними прийомами у волейболі є важливим інструментом у процесі навчання та тренування юних спортсменів, оскільки дозволяє точно та справедливо визначити рівень

розвитку технічних умінь та навичок учнів. Воно сприяє не лише моніторингу прогресу, але й забезпечує оптимізацію навчально-тренувального процесу та досягнення високих результатів.

Важливість оцінювання технічної підготовленості та її реалізація в процесі навчально-тренувальних занять з волейболу обумовлена такими проблемними аспектами:

1. Точність визначення рівня підготовленості.
2. Об'єктивність і справедливість оцінок.
3. Мотивація та самооцінка учнів.
4. Контроль за динамікою прогресу.
5. Можливість виправити рухові помилки.
6. Розвиток командної гри.
7. Покращення технічних умінь та навичок.

В процесі дослідження для визначення рівнів володіння окремими технічними прийомами у волейболі учнів 13-14 років була використана 5-бальна система оцінювання, яка базувалася на розроблених загальних вимогах їх реалізації (табл. 1.).

Таблиця 1

Рівнева оцінка техніки приймів у волейболі для учнів 13-14 років

Оцінка (бали)	Рівень	Вимоги
5	високий	<ul style="list-style-type: none"> - учень демонструє ідеальну техніку виконання всіх технічних прийомів; - всі дії виконуються з високою точністю та ефективністю; - чудова координація рухів, своєчасність дій та розуміння тактичних аспектів гри; - учень активно взаємодіє з командою, розуміє свою роль на майданчику та допомагає партнерам.
4	достатній	<ul style="list-style-type: none"> - учень добре володіє технікою, але допускає незначні помилки, які незначно впливають на загальну гру; - в основному демонструється правильна точність і ефективність дій; - є невеликі недоліки у координації або своєчасності виконання прийомів;

		<ul style="list-style-type: none"> - взаємодія з командою загалом на високому рівні, але бувають окремі недопрацювання
3	середній	<ul style="list-style-type: none"> - техніка виконання прийомів задовільна, але присутні помітні помилки, які впливають на якість гри; - точність і ефективність дій середня, часто трапляються неточні прийоми чи передачі; - координація і своєчасність рухів не завжди на належному рівні; - учень частково взаємодіє з командою, але бувають труднощі в комунікації або виконанні командних завдань.
2	нижчий за середній	<ul style="list-style-type: none"> - учень демонструє значні технічні помилки у виконанні прийомів, що негативно впливає на хід гри; - точність і ефективність дуже низькі, часті помилки при передачі м'яча, подачі, блокуванні або прийомі; - координація рухів слабка, учень часто не встигає виконувати дії вчасно; - взаємодія з командою обмежена, учень не розуміє своєї ролі на майданчику або не підтримує партнерів у грі.
1	низький	<ul style="list-style-type: none"> - учень не володіє основними технічними прийомами, допускає критичні помилки під час гри; - дії неефективні, прийоми або не виконуються, або їх результат негативно впливає на гру; - координація та контроль рухів відсутні, учень не може своєчасно та правильно реагувати на дії на майданчику; - взаємодія з командою відсутня, учень не виконує завдання і грає окремо від команди.

Джерело: дані Назаренко Н. М, Синіговець В. І. [9].

На рисунку 1 подано базові технічні прийоми та основні специфічні критерії оцінювання, які використовувались в процесі педагогічного контролю.

Рисунок 1

Технічні прийоми та основні критерії оцінювання

1. Передача м'яча зверху	• Техніка виконання, точність передачі, швидкість і плавність рухів, контроль м'яча, загальна координація.
2. Передача м'яча знизу	• Техніка виконання, точність передачі, швидкість і ритм рухів, контроль м'яча, положення тіла і координація.
3. Прийом м'яча	• Техніка виконання, точність прийому, контроль м'яча, положення тіла, реакція і швидкість.
4. Подача м'яча	• Техніка виконання, точність подачі, сила подачі, плавність і координація рухів, контроль м'яча.
5. Нападаючий удар	• Техніка виконання, сила і точність удару, висота стрибка і координація рухів, тактичне мислення.
6. Блокування	• Техніка виконання, своєчасність і висота стрибка, положення тіла і координація рухів, ефективність блокування.
7. Захисні дії	• Техніка захисних дій, розташування на майданчику, швидкість реакції, командна взаємодія, ефективність дій у захисті.

Джерело: власна розробка авторів.

Для визначення оціночного рівня виконання окремого технічного прийому за результатами одного тесту, який виконувався з 10 спроб і оцінювався за максимальною сумою з 50 балів та загальної технічної підготовленості, яка оцінювалася з семи тестів використовувалася розрахункові дані діапазонів 5-бальної оцінки (табл. 2).

Таблиця 2

Розрахункові дані діапазонів 5-бальної оцінки окремих технічних прийомів учнів 13-14 років з волейболу для одного тесту з десяти спроб та загальної технічної підготовленості з семи тестів

Оцінка (бали)	Рівень	Відсоток від максимального результату, %	Для одного тесту з десяти спроб	Для семи тестів з десяти спроб
5	високий	90-100	45-50	315-350
4	достатній	70-89	35-44	245-314
3	середній	50-69	25-34	175-244
2	нижчий за середній	30-49	15-24	105-174
1	низький	менше 30	менше 15	менше 105

Джерело: власна розробка авторів.

Тестування і оцінювання рівнів технічних умінь і навичок учнів 13-14 років в кількості 12 осіб проводилося протягом 2023-2024 навчального року в умовах позакласних навчально-тренувальних занять з волейболу. В процесі дослідження здійснювався вихідний (початок навчального року) та підсумковий (наприкінці навчального року) педагогічний контроль. Основні результати статистичних даних динаміки змін бальної оцінки технічної підготовленості учнів подано в табл. 3.

За результатами етапного педагогічного контролю середні значення (X) суми балів оцінювання зросли для кожного технічного прийому між вихідним і підсумковим етапами, що свідчить про покращення виконання навичок у всіх технічних тестах: передача зверху з 24,83 до 39,0 балів (57,05%), передача знизу з 25,58 до 36,58 балів (43,0%), прийом м'яча з 26,50 до 38,58 балів (45,6%), подача з 26,33 до 38,17 балів (44,94%), нападаючий удар з 26,75 до 38,25 балів (42,99%), блокування з 25,33 до 37,42 балів (47,7%), захисні дії з 27,75 до 39,25 балів (41,44%).

Результати вихідного стану технічної підготовленості учнів 13-14 років показують на їх середній рівень ($X = 24,8 - 27,7$ балів), а підсумкового стану – на достатній ($X = 36,6 - 39,2$ балів).

Таблиця 3

Порівняльні зміни бальної оцінки технічної підготовленості учнів 13-14 років у процесі позакласних занять з волейболу за результатами педагогічного контролю

Технічний прийом	Етап контролю	Позначення статистичних показників					
		X	Sx	m	V	%	P
Передача зверху	Вихідний	24,8	2,92	0,84	11,75	57,05	< 0,001
	Підсумковий	39,0	3,07	0,89	7,88		
Передача знизу	Вихідний	25,6	2,54	0,73	9,92	43,0	< 0,001
	Підсумковий	36,6	3,48	1,0	9,50		
Прийом м'яча	Вихідний	26,5	3,61	1,04	13,61	45,6	< 0,001
	Підсумковий	38,6	4,01	1,16	10,39		
Подача	Вихідний	26,3	2,77	0,80	10,54	44,94	< 0,001
	Підсумковий	38,2	2,92	0,84	7,65		
Нападаючий удар	Вихідний	26,7	3,36	0,97	12,56	42,99	< 0,001
	Підсумковий	38,2	3,79	1,09	9,92		

Блокування	Вихідний	25,3	2,84	0,82	11,21	47,70	< 0,001
	Підсумковий	37,4	3,90	1,12	10,41		
Захисні дії	Вихідний	27,7	4,09	1,18	14,75	41,44	< 0,001
	Підсумковий	39,2	3,90	1,12	10,41		

Джерело: власна розробка авторів.

Значення стандартного відхилення (Sx) для більшості тестів зросли, що вказує на те, що варіативність результатів учасників також дещо збільшилась після експерименту. Це може свідчити про різну швидкість технічного прогресу серед учнів.

Коефіцієнт варіації (V) показників бального оцінювання зменшився в більшості технічних тестів, що показує зниження відносної мінливості їх результатів: передача зверху з 11,75% до 7,88%, передача знизу з 9,92% до 9,50%, прийом м'яча з 13,61% до 10,396%, подача з 10,54% до 7,65%, нападаючий удар з 12,56% до 9,92%, блокування з 11,21% до 10,41%, захисні дії з 14,75% до 10,41%. Це свідчить про те, що результати учнів стали більш однорідними і є позитивною ознакою ефективності процесу навчання та тренування.

Значущість бальних оцінок ($P < 0,001$) технічних прийомів за результатами етапного педагогічного тестування вказує на те, що ймовірність випадкового отримання таких результатів дуже низька. Це свідчить про високу достовірність змін в оцінках технічних прийомів, тобто зміни в технічній підготовленості учнів можна вважати реальними і не випадковими.

Висновки.

1. Аналіз методик оцінювання технічної підготовленості у юних волейболістів показує, що сучасні підходи надають широкий вибір інструментів та методів для оцінки технічних умінь та навичок. Важливо використовувати комплексний підхід, враховувати індивідуальні особливості спортсменів та регулярно оновлювати методики з урахуванням сучасних технологій та трендів у спорті.

2. Система оцінок технічної підготовленості учнів 13-14 років у процесі позакласних занять з волейболу повинна бути гнучкою, враховувати здатність виконувати функції окремих ігрових амплуа. Вона має включати оцінку точності, якості виконання технічних дій, рівня координації, а також здатності адаптуватись до ігрових ситуацій. Такий підхід сприяє розвитку не лише технічних, а й тактичних навичок, формуванню позитивного ставлення до занять спортом та мотивації до подальшого вдосконалення.

3. Оцінювання технічної підготовленості юних волейболістів включає розгляд різних тестів, вправ та підходів, які використовуються для визначення рівня технічної підготовленості. Основна мета – оцінити здібності юних спортсменів у волейболі, виявити їх сильні та слабкі сторони, а також розробити індивідуальні програми тренувань.

4. Методики оцінювання технічної підготовленості необхідно класифікувати за кількома критеріями: за типом технічних елементів, за характером виконання контрольних вправ, за ступенем автоматизації формування рухових навичок.

Список використаних джерел

1. Бондаренко В. В., Ціпов'яз А. Т. Методика навчання елементам техніки волейболу. *Навчально-методичний посібник*. Кременчук: Методичний кабінет, 2018. 120 с. URL: https://pu.org.ua/Методика_навчання_елементам_техніки_волейболу.pdf (дата звернення: 29.01.2025).

2. Взаємозв'язок фізичної й техніко-тактичної підготовки в заняттях спортивними іграми (теорія і практика волейболу). *Навчально-методичний посібник*; за ред. В. М. Пристинського, Т. М. Пристинської, О. І. Холодного. Слов'янськ. Видавництво Б. І. Маторіна, 2020. 101 с. URL: http://dspace.ddpu.edu.ua/ddpu/bitstream/123456789/331/1/Взаємозв'язок_фізич

ної_й_техніко-тактичної_підготовки_волейбол_29.pdf (дата звернення: 29.01.2025).

3. Волейбол: навчальна програма для ДЮСШ, СДЮШОР, ШВСМ та спеціалізованих навчальних закладів спортивного профілю / укл. В. В. Туровський, М. О. Носко, О. В. Осадчий, С. В. Гаркуша, Л. В. Жула. Київ : [б. в.], 2009. С. 19. URL : https://dniprorada.gov.ua/upload/editor/programa_z_volejbolu.pdf (дата звернення: 29.01.2025).

4. Гужва Р. Г., Паєвський В. В. Вікові особливості технічної підготовки волейболістів. *Спортивные игры*, 2016. 1. С. 10-13.

5. Гусєв В. Г., Кравченко Н. С. Варіативний модуль «Волейбол». Фізична культура 6-9 класи. *Навчальна програма для закладів загальної середньої освіти. Затверджено та надано гриф «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» (наказ Міністерства освіти і науки України від 03 серпня 2022 року № 698). С. 77-82. URL: <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/zagalna%20serednya/programy-5-9-klas/2022/08/15/navchalna.programa-2022.fizichna-kultura-6-9.pdf> (дата звернення: 29.01.2025).*

6. Задорожний І. І., Мовчан І. О. Волейбол. Навчання техніки гри : *навчальний посібник*. Львів: ЛДУ БЖД, 2019. 134 с. URL : <https://books.ldubgd.edu.ua/index.php/ed/catalog/download/105/72/371-1?inline=1> (дата звернення: 29.01.2025).

7. Залєвський П. М. Оцінка технічної та фізичної підготовленості школярів 11-12 років під час вивчення модулю з волейболу: *кваліфікаційна робота магістра спеціальності 017 «Фізична культура і спорт»*. Запоріжжя: ЗНУ, 2021. 70 с. URL: <https://dspace.znu.edu.ua/xmlui/handle/12345/5886> (дата звернення: 29.01.2025).

8. Моїсєєв С., Гузар В., Юськів С. Вплив формувального оцінювання на теоретичну та технічну підготовленість учнів 6-х класів під час вивчення

модулю «Волейбол». Спортивні ігри, 2(16). 2024. С. 28-39. URL: <https://doi.org/10.15391/si.2020-2.03> (дата звернення: 29.01.2025).

9. Назаренко Н. М., Синіговець В. І. Оціночні критерії технічної підготовленості учнів 13-14 років у процесі позакласних занять волейболом. Збірник наукових праць за матеріалами III Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції «Сучасні проблеми фізичного виховання, спорту та туристично-краєзнавчої і фізкультурно-оздоровчої роботи» 26 листопада 2024 року. Глухів: ГНПУ ім. О. Довженка. 2024. С. 181-185.

10. Овчарук Н., Сокол О. Технічна підготовка в волейболі. Фізична культура і Олімпійський спорт. 2019. С. 39-41. URL: <https://rep.nuos.edu.ua/server/api/core/bitstreams/f48dd2b6-7fa1-46dd-aa95-7ddc04222b6b/content> (дата звернення: 29.01.2025).

11. Основи технічної підготовки з волейболу на факультативних заняттях. Методичні вказівки / Уклад. А. А. Чхань, О. І. Підлужняк, А. Ю. Горбатий, О. А. Колос. Вінниця: ВНТУ, 2017. 40 с. URL: <https://ir.lib.vntu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/25404/51546.pdf?sequence=2&isAllowed=y> (дата звернення: 29.01.2025).

12. Припутта А. В. Методика формування основ техніки гри у волейбол на уроках фізичної культури: кваліфікаційна робота другого магістерського рівня спеціальності 017 «Фізична культура і спорт». Хмельницький: ХНУ, 2023. 56 с. URL: <https://elar.khmn.edu.ua/server/api/core/bitstreams/f2b2c771-47d6-432e-85b6-7253676668a3/content> (дата звернення: 29.01.2025).

13. Тегза В. В. Аналіз річної динаміки показників технічної підготовленості учнів середнього шкільного віку, які займаються волейболом: кваліфікаційна робота магістра зі спеціальності 017 - «Фізична культура і спорт». Запоріжжя: ЗНУ, 2020. 63 с. URL: <https://dspace.znu.edu.ua/jspui/handle/12345/4533> (дата звернення: 29.01.2025).

14. Шалар О. Г. Сочинський А. Я. Програма секційної (гурткової) роботи з волейболу. Фізичне виховання в школах України. 2011. №12(36). С. 16-26.

URL: <https://dspace.ksaeu.kherson.ua/handle/123456789/6925?show=full&locale-attribute=ru> (дата звернення: 29.01.2025).

15. Швай О. Д., Поляковський В. І., Гнітецький Л. В., Приступа Є. Н. Роль швидкісно-силових здібностей у формуванні технічної підготовки волейболістів 10-14 років. Фізичне виховання, спорт і культура здоров'я у сучасному суспільстві. 2011. № 1. С. 73-76.